



Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISSIBILITATE

a sesizării nr. 231g/2024

privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor V alin. (6) din Legea nr. 245 din 31 iulie 2023 pentru
modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură
penală și a Codului contravențional), VII alin. (4) din Legea nr. 286 din 5
octombrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (privind
activitatea specială de investigații) și 200 alin. (5) din Codul de procedură
penală

(suspendarea provizorie din funcție a funcționarului vamal)

Chișinău

5 februarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 14 noiembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 februarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi:

- (i) articolul V alin. (6) din Legea nr. 245 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional);
- (ii) articolul VII alin. (4) din Legea nr. 286 din 5 octombrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații);
- (iii) articolul 200 alin. (5) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286 din 5 octombrie 2023,

ridicată din oficiu de un complet de judecători format din dnii Vitalie Movilă, Evghenii Dvurecenschii și Serghei Pilipenco, în dosarul nr. 1-18017581-05-12r-05062024, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Sud, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Potrivit materialelor cauzei, Serviciul Vamal a emis ordinul nr. 1382 din 19 decembrie 2016 și i-a numit în funcții publice, după cum urmează: pe dl I. L. în calitate de inspector principal al Postului Vamal Mirnoie din cadrul Biroului Vamal Sud, pe dl I. L. – inspector principal al Postului Vamal Mirnoie din cadrul Biroului Vamal Sud, iar pe dl V.C. – inspector superior al Postului Vamal Mirnoie din cadrul Biroului Vamal Sud. Potrivit cadrului legal în vigoare la acea dată, contractele individuale de muncă se încheiau în scris „între persoană și Serviciul Vamal pe un termen de un an, trei sau cinci ani, în condițiile prezentei legi” (a se vedea articolul 8 alin. (1) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, în vigoare până la 2 iunie 2018).

4. În vara anului 2017, persoanele menționate *supra* au fost învinuite de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 324 alin. (2) literele b) și c) (*corupere pasivă săvârșită de două sau mai multe persoane cu extorcare de bunuri sau servicii enumerate la alin. (1)*) din Codul penal.

5. La 7 iulie 2017, prin 3 demersuri separate, Procuratura Anticorupție a solicitat de la Serviciul Vamal suspendarea inspectorilor vamali din funcțiile publice menționate *supra* la § 3.

6. La 27 iulie 2017, prin 3 ordine separate (nr. 783-p, nr. 784-p și nr. 786-p), făcând trimitere la articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, Serviciul Vamal a dispus suspendarea dlor I. L., I. L. și V. C. din funcțiile publice menționate *supra* la § 3, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești privind cauza penală de învinuire a acestora.

7. La 17 octombrie 2017, cauza penală de învinuire a I. L., I. L. și V. C., funcționari publici în cadrul Biroului Vamal Sud, a fost expediată în instanța de judecată.

8. Prin cererile din 26 și 28 septembrie 2023 depuse de inculpații I. L., I. L. și V.C., în cadrul judecării cauzei penale desfășurate în privința lor, au solicitat anularea ordinelor Serviciului Vamal din 27 iulie 2017. Cererile inculpaților au făcut trimitere la dispozițiile articolului 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 245/2023, care, *inter alia*, prevedea suspendarea din funcție pentru un termen de până la 6 luni, cu posibilitatea prelungirii.

9. La 28 mai 2024, prin trei încheieri separate, Judecătoria Cahul, sediul central, a respins cererile depuse. Aceste încheieri au fost contestate cu recurs în fața Curții de Apel Sud. La 28 iunie 2024, Curtea de Apel Sud a conexasat cele trei recursuri într-o procedură.

10. Pe data de 28 iunie 2024, în cadrul examinării recursurilor, completul de judecători format din dnii Vitalie Movilă, Evghenii Dvurecenschii și Serghei Pilipenco de la Curtea de Apel Sud a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate *supra* la § 1.

11. Printr-o încheiere din 28 iunie 2024, Curtea de Apel Sud a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 200 Suspendarea provizorie din funcție

„(1) Suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată învinuitului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupă sau le efectuează în interesul serviciului public.

(2) Persoanei suspendate provizoriu din funcție i se întrerupe remunerarea muncii, însă perioada de timp pentru care persoana a fost suspendată provizoriu din funcție în calitate de măsură procesuală de constrângere se ia în calcul în vechimea generală de muncă.

(3) Suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce, sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală. Hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție poate fi atacată la judecătorul de instrucție.”

[Articolul 200 în redactarea anterioară Legii nr. 245 din 31.07.2023]

Articolul 200 Suspendarea provizorie din funcție

„(1) Suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată învinuitului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupă sau le efectuează în interesul serviciului public.

(1¹) Învinuitul sau inculpatul poate fi suspendat provizoriu din funcție doar în cazul în care infracțiunea de care este învinuit a fost săvârșită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(2) Persoanei suspendate provizoriu din funcție i se întrerupe remunerarea muncii, însă perioada de timp pentru care persoana a fost suspendată provizoriu din funcție în calitate de măsură procesuală de constrângere se ia în calcul în vechimea generală de muncă.

(3) Suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, la demersul motivat al procurorului, pe un termen de până la 6 luni. Fiecare prelungire a termenului de suspendare provizorie din funcție se dispune motivat și nu poate depăși 6 luni. Suspendarea provizorie din funcție poate fi aplicată pe un termen de cel mult 24 de luni cumulativ. Încheierea poate fi contestată în termen de 3 zile de la data emiterii.”

[Articolul 200 în redactarea Legii nr. 245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023-28 noiembrie 2023]

Articolul 200 Suspendarea provizorie din funcție

„(1) Suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată a bănuitului, învinuitului, inculpatului de a exercita atribuțiile sale de serviciu sau de a realiza activități în interesul serviciului public.

(2) Bănuitul, învinuitul sau inculpatul poate fi suspendat provizoriu din funcție în cazul în care infracțiunea de care este incriminat a fost săvârșită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu și există suficiente temeiuri rezonabile pentru a presupune că menținerea acestuia în funcție ar putea încălca ordinea stabilită de

prezentul cod sau ar împiedica examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei.

(3) În cursul urmăririi penale suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului, pe un termen de 6 luni, cu posibilitatea prelungirii termenului până la 24 de luni, în condițiile prevăzute la alin.(2). Încheierea judecătorului de instrucție poate fi contestată în termen de 3 zile de la data emiterii.

(4) Pentru motive care justifică existența riscului de împiedicare a desfășurării normale a urmăririi penale, având în vedere complexitatea investigațiilor necesare cauzei și administrării probelor, prelungirea suspendării provizorii din funcție poate fi dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 48 de luni calculate cumulativ în cursul urmăririi penale. Prolungirea se dispune prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul motivat al procurorului, pentru fiecare 6 luni.

(5) În cursul judecării cauzei, la demersul procurorului, inculpatul poate fi suspendat provizoriu din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii, ținându-se cont de temeiurile de la alin. (2). Încheierea instanței de judecată poate fi contestată separat în termen de 3 zile.

(6) În perioada suspendării provizorii din funcție persoana are dreptul de a presta muncă în alte domenii care nu au legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu sau cu orice serviciu public.

(7) Pentru perioada suspendării provizorii din funcție este întreruptă remunerarea muncii. Această perioadă se ia în calcul în vechimea generală de muncă.

(8) Prevederile prezentului articol nu se aplică persoanelor care sunt suspendate din funcție în baza legilor speciale.”

(articolul 200 în redactarea Legii nr. 286 din 5 octombrie 2023, în vigoare de la 28 noiembrie 2023)

14. Prevederile relevante ale Legii nr. 245 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), în vigoare la 22 august 2023:

„Art. V.

[...]

(6) Actele procedurale emise în cadrul procesului penal conform competenței de până la intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi considerate valabile.

[...]”

15. Prevederile relevante ale Legii nr. 286 din 5 octombrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), în vigoare la 28 noiembrie 2023:

„Art. VII.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. I pct.1, 2, 3, 5, 6, 10 și a art. II, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2024.

[...]

(4) Măsurile procesuale de suspendare provizorie din funcție aplicate până la data intrării în vigoare a prezentei legi rămân valabile.

(5) Termenele prevăzute la art. 200 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală nr. 122/2003 vor începe să curgă din momentul intrării în vigoare a prezentei legi.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

16. Autorii sesizării susțin că alineatul (5) din articolul 200 al Codului de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, în coroborare cu alineatul (4) din articolul VII al Legii nr. 286 din 5 octombrie 2023 nu respectă exigențele constituționale de protecție a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil, deoarece suspendarea provizorie din funcție dispusă inculpaților la data menționată *supra* la § 6 nu mai poate fi supusă controlului judecătoresc stabilit prin mecanismul reglementat de Legea nr. 245/2023.

17. Același efect, în opinia autorilor, îl au și dispozițiile tranzitorii din articolul V alin. (6) al Legii nr. 245/2023 și din articolul VII alin. (4) al Legii nr. 286/2023, care prevăd menținerea valabilității actelor procesuale anterioare, în special a actelor prin care s-a dispus suspendarea provizorie din funcție la data menționată la § 5 de mai sus. De asemenea, menționează autorii, alineatul (5) din articolul 200 al Codului de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, nu mai prevede un mecanism de control judecătoresc periodic al necesității menținerii măsurii de constrângere în discuție, deși acesta a existat în intervalul de timp dintre 22 august 2023 și 28 noiembrie 2023, cât au fost în vigoare dispozițiile articolului 200 alin. (3) în redactarea Legii nr. 245/2023.

18. Autorii sesizării susțin că prevederile alineatului (5) din articolul 200 al Codului de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, nu stabilesc garanții împotriva abuzurilor autorităților publice, deoarece nu reglementează un termen fix pentru care poate fi dispusă suspendarea provizorie din funcție și nu prevăd un mecanism de control judecătoresc periodic privind necesitatea menținerii acesteia. În acest mod, pe perioada judecării cauzei, odată aplicată, măsura suspendării provizorii din funcție rămâne valabilă până la adoptarea unei sentințe definitive, fără posibilitatea exercitării unui control periodic în privința necesității menținerii acesteia. Prin urmare, autorii consideră că legislatorul a compromis esența caracterului provizoriu al acestei măsuri de constrângere.

19. De asemenea, autorii susțin că dispozițiile finale ale Legilor în discuție coroborate cu alineatul (5) din articolul 200 al Codului de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, sunt interpretate de instanțele de judecată ca un impediment pentru verificarea caracterului motivat și oportun a menținerii suspendării provizorii din funcție, dacă măsura respectivă a fost aplicată până la 22 august 2023, dată la care a intrat în vigoare Legea nr. 245/2023, iar acest fapt conduce la ignorarea principiului care prevede aplicarea legii noi dacă aceasta este mai favorabilă inculpatului.

20. În fine, autorii excepției susțin că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 21 (*prezumția nevinovăției*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

21. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

22. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, precum și din Legile nr. 245 din 31 iulie 2023 și nr. 286 din 5 octombrie 2023, ține de competența Curții Constituționale.

23. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată din oficiu de un complet de judecători (a se vedea § 10 de mai sus). Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

24. Obiectul sesizării îl constituie prevederile menționate *supra* la § 1. Aceste dispoziții nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

25. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv). În continuare, Curtea va analiza dacă este îndeplinită această condiție.

26. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în procedura recursului declarat împotriva încheierilor judecătorești prin care au fost respinse demersurile inculpaților privind anularea suspendării din funcție și, respectiv, a ordinelor Serviciului Vamal din 27 iulie 2017 menționate *supra* la § 6 prin care s-a dispus această măsură.

27. Pornind de la argumentele sesizării, Curtea observă că situația juridică pusă în discuție de autorii excepției vizează modificările legislației aferente aplicării suspendării provizorii din funcție. Pe de o parte, Codul de procedură penală, în redactarea în vigoare la data emiterii ordinelor menționate *supra* la § 6, prevedea că „suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului [...]” (articolul 200 alin. (3)). Ulterior, legislatorul a prevăzut că: „suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, la demersul motivat al procurorului” (a se vedea articolul 200 alin. (3) din Cod, în redactarea Legii nr. 245/2023), și apoi, „în cursul urmăririi penale suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului”, precum și că „în cursul judecării cauzei, la demersul procurorului, inculpatul poate fi suspendat provizoriu din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii” prin încheierea instanței de judecată (a se vedea articolul 200 alineatele (3) și (5) din Cod, în redactarea Legii nr. 286/2023). Pe de altă parte, relațiile de muncă dintre Serviciul Vamal și funcționarii vamali, la data emiterii ordinelor menționate la §§ 6, 7, erau reglementate de Legea serviciului în organele vamale nr. 1150/2000 și prevedeau că „contractul individual de muncă se încheie în scris între persoană și Serviciul Vamal pe un termen de un an, 3 sau de 5 ani, în condițiile prezentei legi” (a se vedea articolul 8 alin. (1) din Lege), iar la 2 martie 2018 a intrat în vigoare Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, care prevede că numirea în funcție a funcționarilor vamali se face, de regulă, pentru „o perioadă nedeterminată” (a se vedea articolul 32 alin. (3) din Lege).

28. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, potrivit articolului 200 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245/2023, având ca scop principal protejarea prestigiului profesiei și a funcției exercitate, suspendarea din funcție reprezenta o măsură provizorie și specială, deoarece se aplica în cazul persoanelor care exercită activități în interesul serviciului public (a se vedea DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, § 19). Totodată, aplicarea acestei măsuri era decisă de administrația instituției în care funcționează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea

penală. Din această perspectivă, Curtea a reținut că textul „în condițiile legii” sugera existența unei norme de trimitere. De exemplu, în acest context, norme de trimitere erau: articolul 76 lit. g) din Codul muncii (a se vedea DCC nr. 142 din 22 noiembrie 2018, §§ 26-31); articolul 53 lit. c) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (HCC nr. 6 din 3 martie 2016, §§ 47, 51); articolul 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, §§ 22-24); articolul 38 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați (DCC nr. 162 din 2 noiembrie 2021, § 24).

29. Durata acestei măsuri nu era stabilită de Codul de procedură penală. Potrivit normelor de trimitere, suspendarea provizorie din funcție se dispunea până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (a se vedea DCC nr. 142 din 22 noiembrie 2018, § 33 ; DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, § 25; DCC nr. 162 din 2 noiembrie 2021, § 26). De asemenea, în condițiile normelor de trimitere, persoanele bănuite, învinuite sau inculpate dispun de garanții care le asigură că, în cazul în care se pronunță o sentință de achitare în privința lor, aceștia au dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul suportat (a se vedea DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, §§ 29-30; DCC nr. 142 din 22 noiembrie 2018, § 35).

30. Prin Decizia nr. 142 din 22 noiembrie 2018, Curtea a reținut că „[...] articolul 55 alin.(2) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public reglementează posibilitatea depunerii unei cereri la angajator pentru reîncadrarea funcționarului public în funcția publică înainte de expirarea perioadei pentru care a fost aprobată suspendarea raporturilor de serviciu. În acest sens, angajatorului îi revine sarcina de a analiza cererea în discuție. Un eventual refuz al angajatorului poate fi contestat în instanța de judecată. Astfel, Curtea a constatat că există un control judecătoresc care poate cenzura pretensele abuzuri ale angajatorului” (a se vedea § 32). De asemenea, Curtea a conchis că „[...] persoana poate contesta necesitatea menținerii suspendării, mai ales în cazul apariției unor noi aspecte sau a unor schimbări în situația sa. În fine, instanțelor de judecată le revine sarcina de a verifica dacă mai este necesară menținerea suspendării și, în consecință, de a asigura un echilibru corect între interesele concurente” (a se vedea § 34 din Decizie). Curtea nu vede motive de a realiza un reviriment jurisprudențial, astfel încât își menține jurisprudența anterioară.

31. În Decizia nr. 23 din 25 februarie 2019, Curtea a reținut că persoana (în acel caz, judecătorul) care are un statut special, reglementat de o lege specială (în acel caz, Legea cu privire la statutul judecătorului), poate contesta hotărârea privind suspendarea din funcție în condițiile legii speciale. În acel caz, Curtea a notat că legislatorul a prevăzut în articolul 24 alin. (6) din Legea cu privire la statutul judecătorului posibilitatea contestării hotărârii privind suspendarea din funcție la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea § 24).

32. Curtea reține că în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, așa cum rezultă din sesizare, suspendarea din funcție a fost dispusă de autoritatea administrativă, *i.e.* Serviciul Vamal, care a emis la 27 iulie 2017 ordine de suspendare din funcția de inspector principal (după caz, din cea de inspector superior) al Biroului Vamal Sud în privința a trei persoane (a se vedea *supra* § 6), până la rămânerea definitivă a

hotărârii judecătorești privind cauza penală de învinuire a acestora. Deși ordinele menționate fac trimitere la articolul 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, Curtea reține că textul „în condițiile legii” sugerează existența unei norme de trimitere, *e. g.*, Codul muncii, Legea cu privire la Serviciul Vamal, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public etc., potrivit căreia, între altele, suspendarea provizorie din funcție se dispunea până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (a se vedea §§ 28-29 *supra*).

33. Având în vedere articolul 200 din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245/2023, Guvernul în executarea competenței constituționale de inițiativă legislativă a aprobat un proiect de lege privind, *inter alia*, modificarea articolului menționat. În nota de fundamentare la acest proiect¹, Guvernul a argumentat că dispozițiile referitoare la suspendarea din funcție s-ar aplica neuniform, deoarece se bazează și pe prevederile mai multor acte legislative, și administrația instituției în care activează învinuitul/înculpatul poate să nu emită „actul de suspendare din funcție a acestora, iar procurorul sau instanța de judecată nu are pârghii de a pune în acțiune instituția suspendării provizorii din funcție a învinuitului/înculpatului”. Mai mult, potrivit Guvernului, întrucât suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției la demersul procurorului, „învinuitul ori inculpatul, făcând uz de dreptul lor de atac al actului administrativ, îl contestă în instanța de contencios administrativ conform regulilor din Codul administrativ” (a se vedea capitolul XX din nota de fundamentare, pagina 26).

34. Urmărind reglementarea inadvertențelor menționate, Parlamentul, ca unică autoritate legislativă a statului și exercitându-și una din principalele atribuții de bază menționată la articolul 66 lit. a) din Constituție, a adoptat mai întâi Legea nr. 245/2023 (în vigoare din 22 august 2023), apoi Legea nr. 286/2023 (în vigoare din 28 noiembrie 2023), prin care a modificat succesiv dispozițiile articolului 200 din Codul de procedură penală.

35. În acest sens, prin Legea nr. 286/2023, legislatorul a completat articolul 200 din Codul de procedură penală cu alineatul (5), care stabilește că „în cursul judecării cauzei, la demersul procurorului, inculpatul poate fi suspendat provizoriu din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii, ținându-se cont de temeiurile de la alin. (2). Încheierea instanței de judecată poate fi contestată separat în termen de 3 zile.” Așadar, reglementând în mod distinct procedura de suspendare din funcție în cursul judecării cauzei penale, legislatorul: (i) a exclus competența administrației instituției angajatoare de a dispune suspendarea provizorie din funcție, atribuind-o, exclusiv, instanței de judecată; (ii) a stabilit durata pentru care se aplică măsura suspendării; (iii) a reglementat modul de contestate a încheierii judecătorești care dispune suspendarea din funcție; (iv) a prevăzut efectele acestei măsuri în ceea ce privește drepturile salariale și vechimea generală de muncă; (v) a stabilit noi temeiuri pentru aplicarea acestei măsuri provizorii. Astfel, potrivit noilor reglementări, suspendarea provizorie din funcție poate fi aplicată dacă infracțiunea de care este incriminat inculpatul

¹ <https://parlament.md/preview?id=35ec7d80-0475-475c-b6f9-023df6322026&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/638229637884099444/Documents/20230621170359.PDF&method=GetDocumentContent>

a fost săvârșită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu și există suficiente temeiuri rezonabile pentru a presupune că menținerea acestuia în funcție ar putea încălca ordinea stabilită de Codul de procedură penală sau ar împiedica examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei (articolul 200 alin. (2) din Cod). Având în vedere cele menționate mai sus, Curtea observă că articolul 200 alin. (5) din Codul de procedură penală (în redactarea Legii nr. 286/2023) reglementează un alt mecanism de aplicare a suspendării provizorii din funcție, decât cel care a fost aplicat în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

36. Modificând articolul 200 din Codul de procedură penală, Legile nr. 245/2023 și nr. 286/2023 au introdus dispoziții tranzitorii pentru a menține valabilitatea actelor procedurale și măsurilor procesuale de suspendare provizorie din funcție dispuse până la data intrării în vigoare a acestor modificări. Potrivit acestor dispoziții tranzitorii, (i) actele procedurale emise în cadrul procesului penal conform competenței de până la intrarea în vigoare a legii modificatoare vor fi considerate valabile (a se vedea articolul V alin. (6) din Legea nr. 245/2023) și (ii) măsurile procesuale de suspendare provizorie din funcție aplicate până la data intrării în vigoare a prezentei legi rămân valabile (a se vedea articolul VII alin. (4) din Legea nr. 286/2023).

37. Dispozițiile tranzitorii contestate nu schimbă natura juridică nici a actelor procedurale emise conform competenței de până la intrarea în vigoare a legilor menționate, nici a măsurilor de suspendare provizorie din funcție aplicate anterior intrării în vigoare a legilor de modificare. Așadar, ordinele de suspendare din funcție emise de Serviciul Vamal la 27 iulie 2017, pe baza articolului 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară Legii nr. 245/2023, rămân valabile posterior intrării în vigoare a Legilor nr. 245/2023 și nr. 286/2023.

38. În acest context, Curtea observă că, invocând succesiunea modificărilor legislative menționate *supra* la § 27, autorii sesizării, în realitate, îi solicită Curții să se pronunțe referitor la aplicabilitatea normei procesual penale de la articolul 200 alin. (5) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, asupra ordinelor de suspendare din funcție emise de Serviciul Vamal la 27 iulie 2017.

39. Din analizele menționate, Curtea ajunge la concluzia că norma contestată din articolul 200 alin. (5) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 286/2023, nu este aplicabilă în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, deoarece inculpații/justițiabilii în această cauză au fost suspendați prin acte emise de Serviciul Vamal. Prin urmare, în acest capăt al său, sesizarea este inadmisibilă.

40. În capătul sesizării referitor la articolele V alin. (6) din Legea nr. 245 din 31 iulie 2023 și VII alin. (4) din Legea nr. 286 din 5 octombrie 2023, Curtea reține că autorii excepției pun în discuție o problemă de aplicare a legii procedurale penale în timp. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 46 din 27 aprilie 2023, § 29).

41. În consecință, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (3) lit. d), (4) lit. c), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor V alin. (6) din Legea nr. 245 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), VII alin. (4) din Legea nr. 286 din 5 octombrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) și 200 alin. (5) din Codul de procedură penală, ridicată, din oficiu, de un complet de judecători format din dnii Vitalie Movilă, Evghenii Dvurecenschii și Serghei Pilipenco, în dosarul nr. 1-18017581-05-12r-05062024, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 5 februarie 2026
DCC nr. 16
Dosarul nr. 231g/2024*